

Motion till riksdagen 2020/21:2545

av **Amineh Kakabaveh m.fl. (-, M, C, L, MP, KD)**

Dawit Isaak – undersökningskommission

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör tillsätta en undersökningskommission för att granska ärendet med Dawit Isaak och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU ställer kraftfulla krav på Eritrea avseende mänskliga rättigheter i samband med biståndsinsatser till landet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU och Sverige gemensamt bör agera för att Dawit Isaak snarast släpps fri, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Vi ledamöter från de olika partierna har årligen skrivit en flerpartimotion om Dawit Isaak. Tyvärr har många svenska medborgare kidnappats i utlandet och tillfångatagits av regimer och grupperingar som inte ger mycket för varken yttrandefrihet eller mänskliga rättigheter. Vi har till exempel Gui Minhai i Kina, KI-forskaren Ahmadreza Djalali i Iran, HDP:s politiker Hamit Biten i Turkiet och tidigare Chary Annamuradov i Belarus och Schibbye/Persson i Etiopien.

Varje sådan situation som personerna ovan varit utsatta för är unik samtidigt som det är viktigt att dra slutsatser av allt det arbete som lagts ned, oavsett utgång av insatserna. En undersökningskommission skulle vara väl lämpad att göra ett sådant arbete. Då skulle vi kunna få veta vilka insatser som är verksamma och ha beredskap för framtiden.

Den svensk som har suttit längst fängslad utan vare sig åtal eller dom är Dawit Isaak. I ofattbara 19 år har den eritreanska regimen hållit honom fången. Han har inte fått träffa sin familj eller någon advokat och inte heller några svenska diplomater under hela denna tid. Det enda positiva familjen har fått höra är att Dawit är vid liv. Trots att omfattande insatser lagts ned under åren är Dawit fortfarande fången.

Dawit Isaak och de andra eritreanska journalisterna som greps 2001 är de som har suttit fängslade längst av alla journalister i hela världen vid det här laget. Det gäller både enligt Reportrar utan gränser och Committee to Protect Journalists uppgifter.

Två år har nu gått sedan fredsuppgörelsen mellan Eritrea och Etiopien. Den eritreanska regimen har använt hotet från Etiopien som en anledning till att de lever i en sorts undantagstillstånd och att de har så många fängslade. Men trots fredsuppgörelsen har Eritrea ännu inte återbesatt det område Etiopien ockuperar. Det tycks tyda på att själva grunden för konflikten inte var så betydelsefull trots allt, utan att den bara är ett svepskäl. Trots initiala förhoppningar om demokratiska framsteg i landet, i och med fredsprocessen med Etiopien, har inga förbättringar skett.

I och med covid-19 har FN:s speciella rapportör för Eritrea uppmanat regeringen att släppa landets politiska fångar, däribland Dawit Isaak. Men tyvärr har reaktionen från regimen återigen varit iskall.

Den svenska regeringen och EU måste nu öka trycket på den eritreanska regimen för att få honom frisläppt.

Mellan åren 2016 och 2020 mottog Eritrea 200 miljoner euro i bistånd från EU. I sitt linjetal till unionen förslög kommissionens dåvarande ordförande Jean-Claude Juncker att EU ska satsa på ett starkare partnerskap med Afrika. Detta är givetvis positivt men både handel och bistånd måste förenas med tydliga krav på mänskliga rättigheter och demokrati. När innehålllet i nästa långtidsbudget (2021–2027) ska utformas måste stöd till landet förenas med tydliga krav om respekt för rättsstatens principer, demokrati, mänskliga rättigheter men även att Dawit Isaak och andra politiska fångar frisläpps.

Vi anser att det är hög tid att sammanställa de olika insatser som har gjorts för Dawit Isaak och andra för att kunna få kunskap om vilka arbetsmetoder som fungerar bäst. Faktum är att Dawit riskerar livet redan som det är såväl med tyst diplomati som utan. En genomlysning för att se om det finns strategier och erfarenheter från andra fall att pröva, det är vi skyldiga honom efter så många år. Oavsett hur hårt och kunnigt UD arbetat kan nya ögon se nya saker. Det finns i alla fall inget att förlora på det.

Efter 19 år kan man inte säga att vi skall ge hittillsvarande strategier lite ytterligare tid. Dawit Isaak och andra förtjänar en prestigelös och fullständig analys av vad som har gjorts och vad man har valt att inte göra.

Dessutom behöver vi all kunskap och erfarenhet som går att få fram inför framtiden eftersom det inte finns några garantier för att inte andra svenska medborgare kan hamna i fångenskap utomlands. Om det sker – låt oss då se till att vi är bättre rustade och kan erbjuda dem den mest professionella hjälp de kan få.

Amineh Kakabaveh (-)

Betty Malmberg (M)

Maria Nilsson (L)

Sofia Damm (KD)

Ola Johansson (C)

Janine Alm Ericson (MP)